

1.3.2023

לכבוד
גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
פקס: 02-6467001

לכבוד
ח"כ יואב גלנט
שר הביטחון
פקס: 073-323-4721
דוא"ל: nbcdf@mod.gov.il

לכבוד
עו"ד שגית אפיק
היועצת המשפטית של הכנסת
פקס: 02-6753495
דוא"ל: mishpatit@knesset.gov.il

שלום רב,

הנדון: הצעת חוק יישום תכנית ההתנתקות (תיקון – ביטול סעיפי הפינוי ושינוי של החוק),

התשפ"ג - 2022

הריני לפנות אליכם בזאת בבקשה לפעול לגניזת הצעת חוק יישום תכנית ההתנתקות (תיקון – ביטול סעיפי הפינוי ושינוי של החוק), התשפ"ג – 2022 (להלן: הצעת החוק), וזאת בשל הפרתה את המשפט הבינלאומי ההומניטארי אשר חל על שטחי הגדה המערבית הכבושים. להלן נפרט:

1. ביום 15.2.2023 אושרה בקריאה טרומית הצעת החוק דנן. ההצעה מבקשת, בין היתר, לבטל את סעיפים 23 - 30(ב) לחוק יישום תכנית ההתנתקות, תשס"ה – 2005 (להלן: החוק). סעיפים אלה מתווים את איסור כניסת ושהיית אזרחים ישראלים בשטחים המפונים במסגרת תכנית ההתנתקות ומסירת מקרקעין. בדברי ההסבר להצעת החוק הובהרה תכליתו כלהלן:

"מוצע להותיר על כנם את הסעיפים בחוק ההתנתקות שמטרתם קביעת מנגנוני פיצוי למתיישבים שנעקרו מבתיהם, ולבטל את הסעיפים 23 עד 30(ב) בהם נקבעו איסורי הכניסה והשהייה בשטחים שפוננו במסגרת תכנית ההתנתקות, וביטול הזכויות של מי שישבו בהם."

2. הלכה למעשה, הצעה זו מבקשת לאפשר את כניסתם של מתנחלים לאזורים המפונים והקמתן מחדש של ההתנחלויות אשר פונו במסגרת תכנית ההתנתקות. דבר זה מתנגש עם עקרונות המשפט הבינלאומי שחל על הגדה המערבית. שכן, על פעולות ישראל בשטחים אלה חלים כללי המשפט הבינלאומי ההומניטארי, כולל אמנת האג בדבר דיני המלחמה משנת 1907 והתקנות הנלוות לה (להלן: "תקנות האג") ואמנת ג'נבה הרביעית בדבר הגנה על אזרחים בעת מלחמה משנת 1949. כמו כן חל על הגדה המערבית המשפט הבינלאומי בדבר זכויות האדם.

P.O. Box 9744 Haifa 3109701 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 3109701, ס.ב 9744, טלפון 04-9501610, פקס 04-9503140
חיפה 3109701, ת.ד. 9744, טלפון 04-9501610, פקס 04-9503140
Email: adalah@adalah.org http://www.adalah.org

3. תקנה 43 לתקנות האג מהווה כלשונו של בג"ץ "מסגרת מעין חוקתית של דיני התפיסה הלוחמתית" (בג"ץ 2164/09 יש-דין נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית פסקה 8 (נבו 26.12.2011)) ולפיה, המפקד הצבאי הוא המוסמך לנהל את השטחים הכבושים וחובתו המרכזית היא הבטחת צרכיה של האוכלוסייה המקומית הנמצאת תחת כיבוש וכן אסור לו לשקול שיקולי מדיניות הנוגעים לצרכיה של מדינתו. כמו כן, המשפט הבינלאומי ההומניטארי מטיל איסור על מדינת ישראל, כמעצמה כובשת, לנצל שטחים כבושים לצרכיה הפוליטיים ולצרכי אזרחיה, כולל בניית התנחלויות. נזכיר בהקשר זה את חוות דעתו המייעצת (Advisory Opinion) מיום 9.7.2004 של בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) בעניין חומת ההפרדה, אשר התייחסה באופן מפורש למעמדן הבלתי חוקי והמנוגד למשפט הבינלאומי ההומניטרי של ההתנחלויות בשטחים הכבושים על ידי ישראל משנת 1967.

4. הצעה זו מבקשת להסיר את המניעה הפנימית הישראלית בעניין ההתנחלויות המדוברות, ולכן היא נושאת בתוכה את המודעות והכוונה (mens rea) לביצוע עבירות פליליות בינלאומיות אשר נכללו בחוקת רומא. כידוע, העברת אוכלוסייה ישראלית לשטחים שנכבשו בשנת 1967 נכללה גם כפשע מלחמה בחוקת רומא (Rome Statute) המקימה את בית הדין הפלילי הבינלאומי (סעיף (b) (2) 8 VIII לחוקה). ואכן, נושא ההתנחלויות הישראליות נמצא כעת תחת חקירה של בית הדין הפלילי הבינלאומי והצעת החוק הנדונה הינה, מטבעם של הדברים, באם תאושר, עדות על הכוונה הרשמית של המצביעים בעדה, מבין חברי הכנסת הישראלית, להפר את המשפט הפלילי הבינלאומי.

לאור כל האמור לעיל, נבקשכם בזאת שלא לאשר את הצעת החוק הנדונה ולפעול לגניזתה ואי קידומה לכדי חקיקה.

בכבוד רב,

סוהאד בשארה, עו"ד

העתקים:

- מר יהודה פוקס, המפקד הצבאי של הגדה המערבית - **פקס: 076-539-9689**; דוא"ל: yoayosh@idf.il
- גבי יפעת תומר ירושלמי, הפרקליטה הצבאית - **פקס: 03-5694526**.